

فوکویاما: دموکراسی آمریکا چیز خاصی برای آموزش به چین ندارد

فرانسیس فوکویاما دانشمند ژاپنی‌الصل آمریکایی در مقاله‌ای جدید با اشاره به اینکه مشکلات آمریکا به این زودی‌ها حل نمی‌شود، به بررسی روابط واشنگتن-پکن پرداخته و تاکید می‌کند که دموکراسی آمریکا چیزی برای آموزش به چین ندارد و مشکلات آمریکا به این زودی‌ها حل نخواهد شد.

فرانسیس فوکویاما دانشمند ژاپنی‌الصل آمریکایی در مقاله‌ای جدید با اشاره به اینکه مشکلات آمریکا به این زودی‌ها حل نمی‌شود، به بررسی روابط واشنگتن-پکن پرداخته و تاکید می‌کند که دموکراسی آمریکا چیزی برای آموزش به چین ندارد و مشکلات آمریکا به این زودی‌ها حل نخواهد شد.

به گزارش فارس، "فرانسیس فوکویاما" مقاله‌ای را در روزنامه انگلیسی "فایننشال تایمز" با عنوان "دموکراسی آمریکا چیز خاصی برای آموزش به چین ندارد" منتشر کرد.

متن کامل این مقاله به شرح زیر است:

دهه اول قرن بیست و یکم شاهد تغییری قابل توجه در اعتبار نسبی مدل‌های سیاسی و اقتصادی مختلف بوده است. 10 سال قبل، در آستانه ترکیدن حباب فناوری اطلاعات، آمریکا از جایگاه بالایی برخوردار بود. دموکراسی آن به شکل گسترده‌ای مورد تقلید قرار می‌گرفت، اگر همیشه محبوب نمی‌بود اما فناوری آن در حال در بر گرفتن جهان بود و سرمایه داری به آرامی تنظیم شده "انگلو-ساکسون" به عنوان موج آینده در نظر گرفته می‌شد.

*جنگ عراق دموکراسی را #171؛ لکه دار» کرد

آمریکا موفق شد تا آن سرمایه اخلاقی را در فرمان به طور قابل ملاحظه کوتاهی به باد دهد که آن حمله به عراق بود: جنگ عراق و همکاری نزدیکی که بین تهاجم نظامی و ایجاد دموکراسی ایجاد کرد باعث شد تا دموکراسی را #171؛ لکه دار» کند. در عین حال بحران مالی وال استریت به این ایده کمک کرد که می‌توان به بازارها برای تنظیم خودشان اعتماد کرد.

*چین بالعکس آمریکا وضعیتش رو به راه است

بالعکس چین وضعیتش روبه راه است. سفر کم سابقه هوجینتاو رئیس جمهوری چین به واشنگتن در این هفته، زمانی صورت می‌گیرد که بسیاری از چینی‌ها از سرگرداندن بحران مالی را به عنوان حمایت از سیستم خود تلقی می‌کنند و آغاز دوره‌ای که در آن ایده‌های لیبرال به سبک آمریکایی دیگر غالب خواهد بود. شرکت‌های دولتی به صورت متداول در حال بازگشت هستند و این سازوکار انتخاب شده‌ای بود که پکن از طریق آن بسته محرک گسترده خود را به اجرا در آورد. تحسین خود به خودی برای همه چیزهایی که آمریکایی هستند خیلی قبلتر توسط بسیاری از چینی‌ها کنار گذاشته شد.

*مهم‌ترین نقطه قوت چین ثبات برای اتخاذ سریع تصمیمات بزرگ و پیچیده است

بنا بر این تعجبی ندارد که نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد بیشتر چینی‌ها تصور می‌کنند کشورشان در مسیر صحیح نسبت به آمریکا قرار دارد.

اما مدل چینی چیست؟ بسیاری از ناظران معمولاً آن را در زمره "سرمایه داری استبدادی" در کنار روسیه، ایران و سنگاپور قرار می‌دهند.

اما مدل چین در اصطلاح روانشناسی "یگانه" است؛ توصیف حالت خاص طرز حکومت دشوار است به گونه‌ای که کمتر تقلیدی است که به همین دلیل برای صادرات ساخته نشده است.

مهم‌ترین نقطه قوت نظام سیاسی چین ثبات آن برای اتخاذ سریع تصمیمات بزرگ و پیچیده و مناسب ساختن آن دستم در سیاست اقتصادی است. این روشن‌ترین زمینه در زیرساخت است یعنی حوزه‌ای که چین در آن فرودگاه‌ها، سدها، ریل‌های قطارهای سریع السیر و سامانه‌های آب و برق را برای تغذیه پایگاه صنعتی در حال رشد آن، احداث کرد.

*حاکمان چین مقداری حس پاسخگویی در قبال مردم خود دارند

در مقام مقایسه این موضوع با هند، در این کشور تمام سرمایه‌گذاری‌های جدید در معرض ممانعت از سوی اتحادیه‌های صنفی، گروه‌های لابی، انجمن‌های کشاورزی و دادگاه‌ها قرار دارد. هند یک دموکراسی بر اساس قانون است که در آن افراد معمولی می‌توانند به طرح‌های دولت اعتراض کنند.

با این وجود، کیفیت دولت چین بالاتر از روسیه، ایران و دیگر رژیم‌هایی است که با اینکه اغلب درباره آن غلو می‌شود صراحتاً به این دلیل که حاکمان چین مقداری حس پاسخگویی در قبال مردم خود دارند.

*چینی‌ها بسیار به طبقه متوسط شهری و منافع تجاری قدرتمند توجه می‌کنند

این پاسخگویی البته رویه‌ای خاص ندارد؛ صلاحیت حزب کمونیست چین نه به وسیله اجرای قانون محدود می‌شود و نه به وسیله انتخابات دموکراتیک. اما در حالی که رهبران حزب کمونیست انتقاد عمومی را محدود می‌کنند، سعی می‌کنند تا در بالاترین سطح نارضایتی عمومی قرار داشته باشند و سیاست خود را در پاسخ دادن تغییر دهند.

آنها بسیار به طبقه متوسط شهری و منافع تجاری قدرتمند توجه می‌کنند که منجر به ایجاد شغل می‌شود اما آنها به خشم ناشی از پرونده‌های بزرگ فساد یا عدم کفایت اعضای سطح پایین حزب نیز، پاسخ می‌دهند.

*تغییرات سیاسی در چین که آمریکایی‌ها منتظر آن هستند بسیار بعید به نظر می‌رسد

در واقع، دولت چین اغلب به آنچه معتقد است افکار عمومی است عکس العمل شدیدی نشان می‌دهد. دقیقاً به این دلیل که همانگونه که یک دیپلمات ساکن در چین گفت، هیچ روش نهادینه‌ای مانند انتخابات یا رسانه‌های آزاد برای مشخص کردن افکار عمومی وجود ندارد.

برای مثال چین به جای اندازه‌گیری یک رابطه کاری حساس با ژاپن، به درگیری بر سر بازداشت یک کاپیتان کشتی ماهیگیری در سال گذشته دامن زد- که به نظر می‌رسد با توجه به حس ضد ژاپنی پیش بینی شده در چین صورت گرفت.

آمریکایی‌ها مدت زمان زیادی است که امیدوارند چین احتمالاً یک تغییر سیاسی را همانطور که ثروتمندتر می‌شود پشت سر بگذارد، و این تغییر زمانی ایجاد می‌شود که به اندازه کافی برای تهدیدی راهبردی و سیاسی شدن، قدرتمند شده است. با این همه، این تغییر بعید به نظر می‌رسد.

*دولت چین می‌داند چگونه نخبگان و طبقه متوسط را راضی کرده و ترس آنها از پوپولیسم را افزایش دهد

دولت چین می‌داند چگونه نخبگان چین و طبقه متوسط در حال ظهور را راضی کند و ترس آنها از پوپولیسم را افزایش دهد. این به همین دلیل است که حمایت کمی از دموکراسی چند حزبی واقعی وجود دارد. نخبگان چین درباره نمونه دموکراسی تایلند نگران هستند. در تایلند انتخاب یک نخست وزیر مردم‌گرا به درگیری بین حامیان او دیگر گروه رخ داد- هشدار می‌تواند برای آنها رخ دهد.

به نظر می‌رسد حزب کمونیست چین تصور می‌کند می‌تواند با مشکل نابرابری از طریق پاسخگویی بهبود یافته در بخش سلسله مراتب خود به فشارهای مردمی پاسخ دهد. دستاورد تاریخی بزرگ چین در دو هزار سال گذشته دولت متمرکز با کیفیت بالایی را ایجاد کرده که همقطاران مستبد خود عملکرد بسیار بهتری داشته است.

*چین هزینه‌های اجتماعی خود را به سوی بخش مغفول مانده درون این کشور تغییر داده است

در حال حاضر، چین هزینه‌های اجتماعی خود را به سوی بخش مغفول مانده درون این کشور تغییر داده تا مصرف را افزایش دهد و انفجار اجتماعی را دفع کند. من تردید دارم که آیا رویکرد آن موثر خواهد بود یا خیر، هر گونه سیستم از بالا به پایین پاسخگویی با مشکلات غیرقابل حل نظارت و پاسخگویی به آنچه به طور واقعی اتفاق می‌افتد، روبرو می‌شود.

پاسخگویی موثر فقط می‌تواند از طریق یک روند از پایین به بالا حاصل گردد یا آنچه آن ما آن را به عنوان دموکراسی می‌شناسیم. به عقیده من بعید است این روند به این زودی حاصل شود. با این همه در آینده، در مواجهه با یک رکود اقتصادی بزرگ یا رهبرانی که از شایستگی کمتری برخوردارند یا فاسدترند، مشروعیت شکننده این نظام می‌تواند به روشنی به چالش کشیده شود. توانایی‌های دموکراسی اغلب در دوران دشمنی بسیار روشن و مشهود هستند.

*سیاست خارجی واشنگتن در دهه گذشته بیش از حد نظامی و یکطرفه بوده است

با این همه، در صورتیکه مدل دموکراتیک بازار محور قرار است غالب شود، آمریکایی‌ها باید به اشتباهات و ایده‌های غلط خود اعتراف کنند. سیاست خارجی واشنگتن در طی دهه گذشته بیش از حد نظامی و یکطرفه بوده است و فقط متعاقب آن یک رویکرد ضد

آمریکایی متناقض به وجود آمده است.

این مشکلات تا حدی بسیار به آن پرداخته شده است اما مشکل عمیقتری در خصوص مدل آمریکا وجود دارد که در هیچ جا به این زودی‌ها حل شدنی نیست. چین تصمیمات سریع و دشوار را به سرعت اتخاذ و آنها را به صورت کارآمدی اجرا می‌کند. دموکراسی در آمریکا ممکن مشروعیتی ذاتی داشته باشد که نظام چینی از آن بهره مند نباشند اما این مدلی نخواهد بود که برای همه کار برد داشته باشد.

*آیا مجسمه آزادی بار دیگر برافراشته می‌شود

در طی تظاهرات سال 1989 میدان تیان‌آنمن چین، دانشجویان تظاهرات کننده یک مدل از مجسمه آزادی را برای نمادین کردن اهداف خود، به تظاهرات آوردند. اینکه کسی در آینده این کار را در آینده انجام خواهد یا خیر بستگی به این دارد که آمریکایی‌ها مشکلات خود را در حال حاضر چگونه حل می‌کنند.

***

فوکویاما در گذشته لیبرال دموکراسی را پایان تاریخ می‌دانست دو سال قبل نیز در مقاله‌ای در مجله نیوزویک با اشاره به بحران مالی بی‌سابقه در آمریکا، این کشور و نظام سرمایه داری را در حال فروپاشی دانست.

وی یکی از تئوریسین‌های جریان نومحافظه‌کار آمریکاست. وی جز استراتژیست‌های ارشد موسسه RAND است که این سازمان یک اتاق فکر در حوزه سیاست خارجی محسوب می‌شود و مربوط به نیروی هوایی آمریکاست.

یوشی‌هیرو فرانسیس فوکویاما متولد 27 اکتبر 1952، فیلسوف آمریکایی، متخصص اقتصاد سیاسی، رئیس گروه توسعه اقتصادی بین‌المللی دانشگاه جانز هاپکینز و نویسنده کتاب ««پایان تاریخ و آخرین انسان» است که به خاطر نظریه پردازی ««پایان تاریخ» مشهور است.

تئوری پایان تاریخ فرانسیس فوکویاما، در سال 1989 مطرح و در سال 1992 در کتاب پایان تاریخ و آخرین انسان (The End of History and the Last Man) تشریح شد.